

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
 Επιμέλεια όλης
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ
 ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1990
 Αριθμός φύλλου 154
 Τιμή φύλλου δρχ. 25
 Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ

ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΒΑΝΔΑΛΙΣΜΟΙ;

Κάθε μήνα, για να δώσουμε τη βροχόπτωση στο χώρο της επαρχίας μας, παίρνομε τηλεφώνω τον κ. Μιχάλη Καπετανάκη, επιστάτη στο Γυμνάσιο — Λύκειο Βιάννου, ο οποίος έχει αναλάβει την υποχρέωση να παρακολουθεί το βροχόμετρο που είναι τοποθετημένο σε χώρο της αυλής του Διδακτηρίου. Έτσι έπρεπε να μάθουμε το ύψος της βροχής που έπεσε στις αρχές του Απρίλη. Σε συνάντηση όμως που είχαμε με τον κ. Καπετανάκη μας έκανε γνωστό πως δυστυχώς δεν υπάρχουν στοιχεία, γιατί άγνωστοι προσπάθησαν να καταστρέψουν το βροχόμετρο τις τελευταίες μέρες. Επειδή όμως δεν μπόρεσαν να το ξεβιδώσουν, πήραν μονάχα το σωλήνα που συγκεντρώνονταν το νερό, με εμφανή τα σημεία της προσπάθειας για καταστροφή του βροχομέτρου στο σύνολό του.

Η παραπάνω πράξη μας έφερε στη μνήμη κι άλλες παρόμοιες που γίνονται τον τελευταίο καιρό στο χώρο του Γυμνασίου — Λυκείου: σπάσιμο τζαμιών, ζημιές στις τουαλέτες κι άλλα που ίσως δεν έχομε μάθει.

Τις στήλες αυτές δεν ενδιαφέρει το ποιά πρόσωπα έκαναν τις πράξεις αυτές και που σήμερα μπορεί να είναι τα Α και Β, αύριο τα Γ και Δ και άλλη φορά άλλα. Αυτό που πρέπει να απασχολήσει όλους μας είναι τα αίτια που οδηγούν σε πράξεις τέτοιες μορφής. Το διδακτήριο, το οποιοδήποτε διδακτήριο και ο γύρω του χώρος είναι τόπος ιερός. Τόπος όπου μας

προσφέρονται γνώσεις, που θα βοηθήσουν να βελτιωθούν οι όροι διαβίωσής μας. Τόπος όπου θα μας δοθούν τα εφόδια που οι σημερινές ανάγκες απαιτούν να κατέχει κάθε άτομο, για να μπορέσει να ξεπεράσει τις δυσκολίες που ορθώνονται μπροστά του καθημερινά.

Το διδακτήριο και ο γύρω του χώρος είναι το πνευματικό μας σπίτι και θα πρέπει να το φροντίζουμε, στην συντήρηση και τον ευπρεπισμό του, όπως φροντίζομε και το σπίτι της κατοικίας μας. Κάθε αντίθετη στάση μας ως προς αυτό σημαίνει πως κάτι φταιεί.

Συνήθως στις τέτοιες περιπτώσεις ψάχνουμε να βρούμε το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που έκαναν τις πράξεις αυτές, για να τιμωρηθούν. Δεν είναι όμως ο τρόπος αυτός που θα θεραπεύσει το κακό. Η αστυνόμευση δεν θεραπεύει τις καταστάσεις αυτές. Τις αναστέλλει ίσως προσωρινά, για να εκδηλωθούν αργότερα πιο έντονα. Δεν χρειάζονται λοιπόν αστυνομικά μέτρα. Το διδακτήριο και ο γύρω του χώρος, οι τουαλέτες, τα τζάμια, το βροχόμετρο, τα θρανία πιθανόν, τα ντουβάρια είναι άψυχα, δεν μπορούν να προκαλούν τα έμψυχα όντα που ξεσπούν με μανία πάνω τους. Κάπου αλλού θα πρέπει να βρίσκονται τα αίτια, γιατί χωρίς αίτια δεν μπορούν να ξεσπούν τέτοιες πράξεις πάνω σε άψυχα αντικείμενα.

Προς την κατεύθυνση λοιπόν αυτή ή πρέπει να στραφούν πρώτα απ' όλα τρεις βασικοί παρά-

γοντες: Ο Σύλλογος του διδακτικού προσωπικού, οι μαθητικές κοινότητες και ο Σύλλογος των γονέων και κηδεμόνων και πιο πέρα το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Η έρευνα όμως που θα κάνουν όλοι αυτοί δεν θα αποβλέπει απλώς στην ανακάλυψη του προσώπου που έριξε μια πέτρα κι έσπασε τα τζάμια του παραθύριού για να τιμωρηθεί, αλλά στο να βρεθούν τα αίτια που ώθησαν το πρόσωπο αυτό να ρίξει την πέτρα και να σπάσει το τζάμι. Την αιτία αυτή θα φροντίσουν να κουβεντιάσουν, να συζητήσουν όλοι μαζί και να βρουν τους τρόπους που θα αποτρέψουν στο μέλλον επανάληψη τέτοιων πράξεων. Πράξεων που αποτελούν ανησυχητικά σημάδια. Και επειδή συμβαίνουν σ' ένα πολύ λεπτό χώρο, το χώρο διαπαιδαγώγησης της νέας γενιάς της επαρχίας μας, οι παράγοντες που αναφέραμε πιο πάνω, με προσοχή και συναίσθηση υπευθυνότητας να ερευνηθούν σε βάθος καθεμιά από τις περιπτώσεις που έχουν παρυσιαστεί, για να βγάλουν σωστά συμπεράσματα.

Μην καταλήξουν, προς Θεού, στη σκέψη ότι υπάρχουν λίγα παιδιά του σχολείου ή εξωσχολικά που είναι υπεύθυνα για τις πράξεις αυτές και πρέπει να βρεθούν και να τιμωρηθούν. Είναι η χειρότερη αντιμετώπιση των τέτοιων εκδηλώσεων. Για τις εκδηλώσεις αυτές θα πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα: **Γιατί γίνονται;**

ΟΙ ΒΙΑΝΝΙΤΕΣ ΜΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

2ο

Εξ άλλου οι Δοριάκδες, Μπελιμέζηδες, Πλαντζουνάδες δεν υστερούν των άλλων εις προβολήν, καλλιέργειαν ψυχικήν, ευφυΐαν και υψηλοφροσύνην. Οι Μπιτσάκηδες πολυάριθμοι, χιουμορισται και γενναίοι με τους αντιπροσωπευτικούς τύπους των Χριστόφορου και Λυκούργου. Οι Γουρνέζηδες με τον υψιπέτη Φιομολοχρήστον τους, οι Αθούσηδες και οι Σπανήδες με τους αρχηγούς των Ισοθέους, Αθουσοχρόνην και Σπανοχρόνην τους πρώτους γεωργούς, τους σοφούς μαχητές του μόχθου και της εργασίας. Δια τον Αθουσοχρόνην θα ηδύνατο τις να γράψη έν ολόκληρον βιβλίον δια να εξμηνήσει το κάλλος του και τας τάσας... αρετάς του, δια τας οποίας και έπεσε μαχόμενος.

Αλλά ποίους να πιάσω και ποίους ν' αφήσω; Θα εχρειάζετο ένας Όμηρος να τους απεριθμήση και να τους μνηστή με την δύναμιν και το κάλλος της δεξιοτεχνίας του και την τάξιν που περιέγραψε τους αρχηγούς και βασιλείς, που εξεστράτευσαν κατά της Τροίας. Είναι τόσο πολλοί και ήσαν

όλοι τους φυσιογνωμιαί. Αι γαλήνιαι, βιβλικαί μορφαί των παππούδων Γράνταλου, Ραφτογρηγόρη και Γερμανού αποτελούν έν τρισυπόστατον σεβασίμου Ιερατείου μιας αλοκρήρου εποχής. Πέριξ του Γράνταλου πλανάται η γλυκεία, ήμερος και υγχελής μορφή του Λουλογρηγόρη, αλλά και η τραχεία και νευρώδης παρουσία του Μεσελέκου, ο οποίος είχε την απαίτησιν να τελειώνη ο Λουλογρηγόρης ταχείως τα τροπάρια και τας ψαλμωδίας, γεγονός που εδημιούργει μεταξύ των εν συνεχές και απύθμενον χόσμη και μίαν αιωνίαν έχθραν.

Οι σπιθαμιαίοι Φιόγκος — Διαβολής — Καζαμίας εβεβαίωνον του λόγου του ισφαλέως ότι «Όσο μπόι σου λείπει, τόσο διαβολιά κρύβει». Γιγαντες του πνεύματος, δηκτικοί ευγενείς, ειρωνες, εκάλυπτον την έλλειψιν του αναστήματος με την γιγαντιαίαν ακρινοβολίαν ενός τόσοσν κερκόρου, πρωτοτύπου και πρωτοφανώς λεπτού πνεύματος.

Ουδαμού αλλού θα συναντήση κανείς έναν Χριστόφορον με τόσοσν εναργή και αδράν

εκδηλώσιν, θεώρησιν και εκτέλεσιν, εις όλους τους ταμείς της ανθρωπίνης δράσεως του ωραίου, του γενναίου και του ανθρωποπρεπούς.

Αλλά και αυτός ο Τσουνής και οι παρακτροπαί του δεν ευρίσκουν ισάξιον εις παρομοίας περιπτώσεις. Και εκεί ακόμη που θα ενόμιζε τις ότι ο Τσουνής κατέρχεται εις παραφοράς, εκτροχιασμούς ή παραστρατήματα, θα εύρη ότι όπισθεν της τυχόν χυδαιότητας των ενεργειών του υπάρχει μια λεβεντιά και έν πρωτόγονον μεγαλειον. Εκ πρώτης όψεως εις επιπόλαιος ερευνητής θα έκρινε τον Σαββαντώνην δυσμενώς δια τα καμώματά του. Ασφαλώς όμως η κρίσις του θα ήτο ασφαλή, διότι και εις αυτάς ακόμη του Σαββαντώνη τας ασχημίας ή σφαλμαφανώς χαμερπείας ενεργείας, ενυπήρχε μία παράδοξος ψυχολογία εις την οποίαν ο κριτικός θα εύρισκε αρετάς υψηλόφρονας, ιδέας εκπληκτικάς και υψιπέταις ανατάσεις.

Και οι υπερβολαί του Χαριταντώνη ήσαν ευχάριστοι. Όπισθεν τυμωμένων του διέκρινε τις μίαν ισπανίας ικανότητος παρουσιασιν του μαύρου ως λευκού και ως φυσικού του εξωφρενικώς αφύσικου. Λένε ότι δύο τρεις βράκες, δύο με'ίτανονέλεκα και ένα κούκον υπεχρέωσε να του δωρίση ο Βολωνάκης ως αντάλλαγμα δια την απόκριψιν εκβιαστικώς των τσαλιμπορδισμάτων του. Ο Καζίνων δεν δύναται να συγκριθή με ουδένα εις πρωτοτυπίας, ψυχικάς εξάρσεις και οραματισμούς. Ακόμη και όταν κάποτε ασχημονή, πράττει τούτο από μεγαλοφροσύνην, αγάπην προς την ελευθερίαν, ανδρισμόν, παρορμητικώς ανεξηγήτους, μεγαλόπνοσν και αξιοθαύμαστον στοχασμόν.

Ο Κυδώνας υπήρξεν ο αρχηγός των Κυνηγών. Η Άρτεμις, θεά του κυνηγών, τον είχε προικίσει με σπανίας κυνηγετικάς ικανότητάς. Ήτο ανεξι-

ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

ΒΙΑΝΝΟΣ

ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ, ΑΠΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΕΠΕΤΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ ΤΗΣ

Πιστοί στην αρχή πως με τον καλόπιστο διάλογο, για οποιοδήποτε θέμα, προκύπτουν όσο γίνεται καλύτερα συμπεράσματα και τα θέματα στα οποία αναφέρεται ο διάλογος, φωτίζονται περισσότερο, δίνουμε στη συνέχεια κείμενο του συνεπαρχιώτη κ. Λευτέρη Μαστρογιωργάκη.

Ο κ. Μαστρογιωργάκης, όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης, αναφέρεται σε κείμενα που έχουν δημοσιευτεί παλιότερα στα Β.Ν. ή σε άλλες εφημερίδες, αλλά και σε απόψεις του για τον τρόπο τέλεσης του Πανεπαρχιακού Μνημοσύνου και άλλα.

Παιδευοντάς μας με τη σειρά του, κοντά στον Οδυσσέα Ελύτη, ο καθ' όλα σεβαστός εφετινός κεντρικός ομιλητής στο Πανεπαρχιακό μας μνημόσυνο, και κοντά στην παιδείη πολλών άλλων μέχρι σήμερα Κεντρικών Ομιλητών επικά λείπει το «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ» του ποιητή.

Βρίσκει τον Οδυσσέα Ελύτη «λες και σκέφτεται την ατέλειωτη συνομιλία της μοίρας με την ιστορία, λες και κοιτά τον άγιο και τίμιο τούτο τόπο μας στο «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ», για να μας «παιδεύει» λέγει:

— Τι το καλό; Τι το κακό;
 — Ένα σημείο. Ένα σημείο. Και σ' αυτό πάνω ισορροπείς και υπάρχεις κι απ' αυτό πιο πέρα παραχή και σκότος...

Αυτός ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!
 Παραλείπονται από τον ομιλητή δυο τρεις στίχοι του ποιητή. Και θαρρώ πως είναι άδικο να τους αποφύγουμε.

Άδικο να τους αποφύγουμε, για να μην κουτσουρέψουμε το πλατύ νόημα των στίχων του, μια και το θέλησε ο ομιλητής μας να τους ανακατέψει τόσο — όσο που 'φτανε να βγάλει το προσδοκώμενο νόημα και πρόσταγμα της θυσίας μας.

Παραθέτω αυτούς που παραλείπονται, γιατί μιλούνε για τα πιο πίσω:

—Κι απ' αυτό πιο πέρα παραχή και σκότος.

Κι απ' αυτό πιο πίσω βρυγγός των αγγέλων.
 Ένα σημείο. Ένα σημείο! Και σ' αυτό μπορείς απέραντα να προχωρήσεις ή αλλιώς τίποτε άλλο δεν υπάρχει πιά. Κι ο Ζυγός που, ανοίγοντας τα χέρια μου, έμοιαζε να ζυγιάζει το φως και το ένοστικο ήτανε ΑΥΤΟΣ ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!
 Με τον ομιλητή συμφωνούμε πως ισορροπούμε πάνω σ' ένα σημείο κι' απ' αυτό πιο πέρα παραχή και σκότος. Συμφωνούμε γιατί και την παραχή τη ζήσαμε κατοχικά και μετακατοχικά και το σκότος το 'δαμε να παραμείνει γύρω από τα αίτια των τραγικών γεγονότων της θυσίας της επαρχίας μας και γύρω από τον ηρωικό λαϊκό αντιστασιακό της αγώνα.

Μα ιδιαίτερα τ'ό 'δαμε το σκότος.
 Στους μεγάλους λαϊκούς μετακατοχικούς, αντιστασιακούς μας αγώνες της «Δεύτερης Μεγάλης Αντίστασης» μας, το '47, ενάντια στην Αγγλο — Αμερικάνικη επικυριαρχία και κοινούργια κατοχή. Το 'δαμε στα χρόνια της αμερικανόδουλης, «ναμιμόφρονες» Ελλάδας, στα χρόνια τα «Χουντικά», στα χρόνια του «πρώτου Αττίλα» μα και του «δεύτερου» και τέλος το 'δαμε στα χρόνια της τελευταίας οκταετίας. Που μέσα σ' αυτή ζήσαμε την κουτσουρεμένη, αποπρασσανα-

λωμένη ΠΑΡΑΠΟΙΗΜΕΝΗ — ΕΠΕΤΕΙΟΠΟΙΗΜΕΝΗ, ΑΠΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΗ, ΠΑΣΟΚΑΤΖΙΔΙΚΗ, ΑΠΑΡΘΕΝΗ, αναγνώριση της αντίστασής μας. — Τώρα, γιατί δεν πρέπει να παραλείψομε τους υπόλοιπους αυτούς στίχους του ποιητή; Μα, γιατί το «ζουμί» της θυσίας μας, σ' αυτούς μέσα βρίσκεται.

— Μετά, απ' αυτά τα παραπάνω, συμπληρώματα, που 'κρυνα απαραίτητο να κάμω, τούτο μόνο το συμπέρασμα συμπεύνει:
 — Ό,τι σώσεις μες στην παραχή.
 Καθαρό στον αιώνα θα διαρκέσει.
 Και ο ποιητής, όπως αναφέρει ο ομιλητής μας
 «λες και σκέφτεται την ατέλειωτη συνομιλία, της μοίρας με την ιστορία, λες και κοιτά τον «άγιο» και «τίμιο» τούτο τόπο μας, στο «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ» του.
 — Μα...προς Θεού.
 Ο τόπος μας, ούτε «άγιος» είναι ούτε και τόσο «τίμιος»
 Και παίρνω απάνω μου την ευθύνη του.
 Ας ερωτηθούν κι άλλοι, δικοί και ξένοι.
 — Αν ήταν άγιος και τίμιος, ο τόπος μας, ή αν συμβεί ποτέ να γίνει, ΧΑΡΑ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ!
 Αν ο τόπος μας κατάφερε τότε, στις «αφορμές του κακού της Σύμψη» να σταθεί κοντά στην —επίμονη — απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής του ΕΑΜ — να μη γίνει το κακό, και στα μετακατοχικά χρόνια, «κοντά στους «βρυχηθμούς των Αγγέλων» της Επαρχίας, να δείξει λίγη έστω «αγιασύνη» και τιμιότητα», δεν θά 'χαμε φτάσει στη «Μεγάλη»
 ► ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

Προληπτικές οδηγίες για τη μύγα

Η σαρκοβόρα μύγα δεν έχει εμφανιστεί ακόμα στην Ελλάδα, αλλά δεν μπορεί ν' αποκλειστεί το ενδεχόμενο εμφάνισής της αφού έφτασε ως τις ακτές της Λιβύης, δήλωσε στην ΕΡΤ ο διευθυντής του Μεσογειακού Κέντρου Καταπολέμησης Ζωονόσων Γ. Παπαδόπουλος.

Το Μεσογειακό Κέντρο είναι μέλος της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, η οποία εκδίδει οδηγίες προς τα κράτη στα οποία υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης της σαρκοβόρας μύγας. Το Μεσογειακό Κέντρο έστειλε στο υπουργείο Υγείας — Πρό-

νοιας πληροφοριακό δελτίο με τα προληπτικά και θεραπευτικά μέσα σε περίπτωση εμφάνισής της. Πρέπει, επιστημαίνεται, να μεριμνήσουν οι κτηνιατρικές υπηρεσίες της χώρας μας ώστε ν' αποφευχθεί η εισαγωγή προσβεβλημένων ζώων στη χώρα μας. Ενώ στην περίπτωση που υπάρξει υποψία προσβολής ζώων η οδηγία είναι να γίνονται αντιπαρασηπτικά λουτρά.

Η μύγα είναι επικίνδυνη για τα ζώα, ιδιαίτερα για τα πρόβατα, γιατί αφήνει τ, αβγά της σε ανοιχτές πληγές.

► ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κέντρου Υγείας Δ/ντής	22669
Πληροφορίες	22625 ή 22647
Γιατρείο 'Αγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόικση Βιάννου	22208
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Αγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεα)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου ('Ελαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
'Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακείο	22.140
Γεωπόνοι	22317
Α.Τ.Ε. Βιάννου	22.180

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαΐμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης 'Ερμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λαοθηιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης 'Ιωάννης — 'Αγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδόκης — Καλάμι	31275
'Ιωάννης Κονσολάκης — 'Αμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Μιχάλης Ι. Μπριντάκης και Παναγιώτα Κ. Βεζοστενζή.

— Στέλλα Γ. Μεταξάκη και Γιάννης Κ. Αλεγκλάκης

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Χριστόφορος Αναστασάκης. Η κηδεία του έγινε στ' Αμυρά.

ΣΤΟ ΒΑΧΟ:

Νικόλαος Μακράκης

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Γεώργιος Στυλιάρης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε πολύ το Σύλλογο Βιαννιτών της Αθήνας «Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ» και τον κ. Κώστα Μπαντουβά για την προσφορά τους στο Σύλλογό μας στη μνήμη του Εμμ. Τρευλάκη.

Ο Σύλλογος Αγιοβασιλιωτών της Αθήνας

Ευχαριστούμε θερμά όλους αυτούς που μας συμπαράστησαν, με οποιοδήποτε τρόπο στο βαρύ πένθος μας για το θάνατο της μητέρας μας Ευαγγελίας Ι. Τσαγκουρνή. Τα παιδιά της: Μανόλης και Μαριήλ Τσαγκουρνή

Μαρία Τσαγκουρνή Γεωργία Τσαγκουρνή Κατερίνα και Παναγιώτης Κατσαλάκος Τα εγγόνια

ΔΩΡΕΕΣ

ΜΑΣ ΕΣΤΕΙΛΑΝ

Για το Γηροκομείο Βιάννου: — Η κ. Ελευθερία Ζάχου — Κοκολάκη στη μνήμη της αδελφής της Μαρίας Ι. Αγαπά-

ΨΗΣΤΑΡΙΑ

ΣΟΥΒΛΑΚΙ — ΜΠΙΦΤΕΚΙ — ΓΥΡΟΣ

«Ο ΜΙΧΑΛΗΣ»

ΜΙΧΑΛΗΣ ΙΩΑΝ. ΔΟΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΡ. 85

30 ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΑΝΑΡΙΑ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ

Ελπίδες και όνειρα

Του κ. ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗ

—Ο Γιάννης ο Πλακιώτης, δεν έχει και πάλι τρυπημένη δεκάρα στην τσέπη του. Πάει κι έρχεται παρέα με τους φίλους του στην πλατεία, από τα καμαράκια μέχρι τη μέσα καμάρα, αστεϊεύονται, πειράζονται, γελούν, γελιούνται και ποιος δίδει σημασία στην αφραγκία τους; Πάνε κι έρχον-

ται πικρές παρέες κι όμορφες κοπελοπούλες, τα γέλια κι η όμορφιά τους γεμίζουν το χωριό, γεμίζουν το δρόμο, ξεκορφίζουν το μεγάλο πλάτανο, βγαίνουν ίσαμε την Κορακιά, ανηφορίζουν το Λουτράκι και τον απάνω Αι—Γιάννη ίσαμε την Κούπα και τον Ομολό.

...Μεγάλη Τετάρτη και όλα τα σχολεία κλείσανε, κι όλοι μα ζωχτήκαμε στο χωριό κι όλοι βγάλουμε τα μαθητικά πηλίκια με τ' άστρα και τους αριθμούς και τα πετάξαμε σταίμεσοπίθα-ρα κι όλες βγάλανε τις μαθητικές ποδιές τους και τις κάνανε κουδάρια στις κοφινίδες. Ελευθερία. Ζήτη η Ελευθερία δέκα μέρες.

Ετοιμασίες στα σπίτια, ετοιμασίες στις εκκλησίες, ετοιμασία στα μαγαζάκια. Κουρντίζει η λύρα του ο Πέτρος, την κανακίζει ο Παγαρούλης, φιλεί το θιολί του το Σαδαντω νιό. Ο Αντώνης τση καλογράφ και τ' Αθρωπαίκα αγοράζουνε καινούργιες κόρδες, σφικταγκα λιάζουνε τα μαντολίνα τους, σαν νά'ναι όμορφες αγαπημένες κοπελιές.

Όλοι αναμένομε με χαρά την Ανάσταση του Θεού. Την ανάσταση τη δική μας συμβολίζει! Το ξεκίνημα για κάτι πιά όμορφο συμβολίζει. Το ανέδασμα το δικό μας συμβολίζει. Το ξεκόλλημα απ' την κακομοιριά, από την αφάνεια, από τη φτώχεια και τη μιζέρια συμβολίζει! Όλοι θέμε, όλοι κι όλες λαχταρούμε κάτι πιο καλό, πιο δυνατό, πιο γεμάτο.

Είν' αμαρτία να πλησιάζει Λαμπρή και να μην έχουμε δεκάρα κι τσακιστή στην τσέπη μας. Και οι γονείς μας, μήπως μπορούν να μας δώσουν;

Αν ήβρισκα κανένα αγάι, σκέφτασε ο Γιάννης ο Πλακιώτης... αλλά πού; Κατακτιπά η σκέψη του, σαν γαζοντενεκές σ' εκλογές κι ο φίλος του ο Δημήτρης τονε πλησιάζει: —Να κάνουμε παρέα, να πούμε τα κάλαντα τη Μεγάλη Παρασκευή. Να πάμε και στην Κάτω Βιάννο και στο Λουτράκι. —Μαρέ, μεγαλώσαμε μπλιό και δεν πάει, αλλά αυτή η αφραγκία... Τί να γίνει. Να πάμε...

—Μέλισσα το χωριό. Φτωχό το χωριό, μα δυνατό, γερό. Ο κόσμος δεν το βάνει κάτω. Θα γιορτάσουμε Πάσχα, πραγματικό Πάσχα. Πάσχα λυτρωμού Πάσχα ελπίδας. Όλοι νηστεύουνε και περιμένουν. Ποιός να τολμήσει να φάει «λεριά» όλη τη Σαρακοστή; Γεμάτα τα κουρούπια αβγά, γεμάτες οι λεκα νίδες μυζήθρα, γεμάτα τα σιδεροσίκαλα γάλα.

Κατεβαίνουν φορτωμένοι οι γαϊδάροι, φουρναγκοιλιές, θύμους, αργουλιές, σχίνους, κέντρους, κι από πίσω ακολουθούνε με τη ντιχαλόβεργα στη χέρα και το μπαλταδάκι στη ζώνη, ο Νεραντζοχρόνης, ο Αριστόδημος, ο Αρρίστιππος, ο Ραφτοβασίλης, το Νικολάκι, ο Μανταλάκης, ο Βαρδιατζής, ο Κοκολάρος, ό, ό, όλοι οι χωριανοί. Ξεφορτώνουν απ' όζω από τους φούρνους, και μύρισε ο κόσμος και γέμισε ο τόπος και δεν μπορείς να περάσεις. Και κλέφτουνε τα ντελικανιδάκια αγκοιλιές και πάνε τα ντελικανι-

δάκια και κάνουν δικές τους, στην Κορακιά, στην Καβαλαρά, στη Μέλισσα, στο Μεσοδό κι και τσι κουβαλάνε και κά-νουνε σωρούς θεόρατους, σωρούς μεγάλους, όζω από τον Αι —Δημήτρη, την Αγιά —Κατερίνα, τον Αι—Γιώργη, να τόνε κάψουνε τον άτιμο τον Ι-ούδα που πρόδωσε το Χριστό. Να κάψουνε το μίσος, την αδικία, την κακία, την περιφρόνηση, την καταπίεση, τη σκληριά. Όλο το μένος τους για κάθε εμπόδιο, για κάθε βάσανο το ρίχνουν στις θεόρατες φωτιές του Μεγάλου Σαββάτου...

Η μανά του Γιάννη του Πλακιώτη, κάνει τα καλιτσούνια, τα γαλατερά, τ' αβογκούλου-ρα. Γεμίζει το σπίτι δουλειές, γεμίζει ο κόσμος χαρές. Πλημυρίζει το χωριό ελπίδες. Ανάβουνε οι φούρνοι συνέχεια. Κατακόκκινες οι φουρναρούδες, με το σύρτη, τον πανιστή, το φτυγιάρι στο χέρι, προσπαθούνε, ιδρώνουνε αγωνιούνε ποιά να ψήσει πιο νόστιμα, πιο ροδοκόκκινα, πιο αφράτα τα καλούδια της.

Οι παπάδες, οι ψάλτες, οι κανηλαναάφτες ολημέρα στις εκκλησίες, ασπρίζουν, σκουπίζουν, στολίζουν. Και καθ' αργά είναι γεμάτες κι ο γέρο —Συμβουλοδημήτρης, ο Κουκάς, ο Μανταλάκης, ο Αριστόδημος, θρονιασμένοι στα στασίδια τους συναγωνίζονται ποιάς θα «κακοποιήσει» πιο πολύ «τον Νυμφώνα» και το «Γιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός...» Μα εμάς δεν μας γνοιάζει και γεμίζουμε τις εκκλησίες φίσκα και στεκόμαστε με σεβασμό κι ευσέβεια και συμμετέχομε στα βάσανα του Θεού μας. Μόνο βασανισμένοι και φτωχοί τήνε νιώθουμε την Ανάσταση...

Με το φίλο του το Δημήτρη τάπε ο Γιάννης τα κάλαντα, γυρίσανε όλες τις γειτονιές. Όλες οι νοικοκεράδες είχανε δουλειές, άλλες στη σκάφη, άλλες στο πλάσιμο, άλλες στο φούρνο, γκιρνιαζάνε λιγάκι, μα το αδειάζανε φούντα το μουζουράκι στην ντενέκα. Τη γεμίσαμε με δυό φορές και γεμίσαμε τις τσέπες μας δίφραγγα και τάληρα και τις καρδιές μας χάρη κι ελπίδες. Η Ανάσταση είν' όμορφη, κι όταν έχεις κι όταν δεν έχεις. Ανάσταση είν' ατή.

Ελπίδες, ελπίδες και προσημονές γεμάτη. Αλλά εμείς νιώθουμε πιο πολλή χαρά, για τί... ας είναι, δεν το λέω.

Ο παπά — Γρηγόρης πια διαστικός την κτύπησε την καμπίνα στον Αι—Δημήτρη τα μεσάνυχτα του Μ. Σαββάτου. Ακολουθεί ο παπα—Γερμανός στην Αγία Κατερίνα, ο παπα —Μιχάλης στον Αι—Γιώργη κι ο Κοσμάς στο Λουτράκι.

Γεμάτοι οι δρόμοι φαναράκια, γεμάτοι όμορφιές και χαμόγελα, γεμάτοι ελπίδες κι όνειρα.

Γεμίζουν οι εκκλησίες, οι αυλές τους, οι παπαδάς κι οι ψάλτες κι ο λαός φωνάζει. «Χριστός ανέστη εκ νεκρών θανάτω θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι ζώνη χαρισάμενος».

Βιάννος, Απρίλης 1982

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗΣ

ΚΩΣΤΗ Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

ΑΛΙΚΑ ΚΑΙ ΓΚΡΙΖΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 1990

Εκείνοι που φεύγουν

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ

Από την Ανω Βιάννο

«Αν δεν μπορείς παρά να κλαίεις το δειλί. Τους ζωντανούς τα μάτια σου ας θρηνηθούν... Θέλουν, μα δε βολεύει να λησμονήσουν...»

Λ. ΜΑΒΙΛΗΣ

Στα 75 του χρόνια κι ενώ ακόμα διατηρούσε πολλά στοιχεία από την εξαιρετική του ομορφιά και την ενεργητικότητα του, ξαφνικά, έφυγε για πάντα ο Γιώργος Κ. Στρατάκης.

Ο απολογισμός της ζωής του: Μια έντιμη κι επιτυχημένη υπαλληλική σταδιοδρομία (Προϊστάμενος του ΟΤΕ Ηρακλείου). Μια εξαιρετική οικογένεια, η έντονη κοινωνική του και η ιδιαίτερα «σοφή» καλοσύνη του που την συνέθεταν η βαθιά αγάπη και κατανόηση του προς τους άλλους και το καθαρό του μυαλό.

Στην πνευματική του καλλιέργεια και στο λόγο του ανακάλυπτε εύκολα κανείς ένα μέτρο, εντελώς δικό του, που ισορροπούσε τέλεια όλα τα μέρη της προσωπικότητάς του. Μιάς προσωπικότητας που καθώς είχε αληθινή αξία, δεν είχε ανάγκη της παρουσίας του «εγώ».

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Γ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στ' Αμυρά ο Χριστόφορος Γ. Αναστασάκης

Στην κηδεία του πήραν μέρος όλοι οι Αμυριώτες αλλά και πάρα πολλοί από όλα τα χωριά της επαρχίας κι αλλού.

Στη σορό του κατατέθηκαν δεκάδες στεφάνια και αποχαιρέτησαν τον νεκρό ο Παπα—Μανόλης Στρατάκης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Βιαννιτών της Αθήνας κ. Γιάννης Κασαπάκης και ο βουλευτής Ηρακλείου κ. Κώστας Μπαντουβάς οι οποίοι στις ιμιλιές τους εξήραν το έργο και την προσωπικότητα του νεκρού.

Ο Χριστόφορος γεννήθηκε στ' Αμυρά. Μεγάλωσε μέσα σε πολυμελή αλλά καλά τακτοποιημένη οικογένεια. Πήρε μέρος στον πόλεμο κατά των Ιταλών και Γερμανών με την κήρυξη του πολέμου το 1941. Με την κατάρρευση του μετώπου έφυγε στην Μέση Ανατολή απ' όπου επέστρεψε το 1945.

Η εκτέλεση του πατέρα του και του μεγαλύτερου αδελφού του Μανόλη το 1943, του στοίχισε πάρα πολύ.

Καταπάστηκε με κλονισμένη οικονομική κατάσταση των δικών του ύστερ. από τις κατοχικές περιπέτειες. Ασχολήθηκε με το εμπόριο σε τρόφιμα ψιλικά κι άλλα είδη. Βοήθησε όσο μπορούσε τις αδελφές του και δημιούργησε δική του οικογένεια με τρία παιδιά, τα μόρφωσε και τα είδε οικογενειακά και επαγγελματικά καλά αποκαταστημένα και με ευρεία κοινωνική εκτίμηση στην επαρχία αλλά και στην Αθήνα όπου ασκούν τα δυο αγόρια ο Γιώργος και ο Μανόλης το επάγγελμά τους και που κοντά τους έζησε τα τελευταία του χρόνια ευτυχισμένος.

Ο Χριστόφορος Αναστασά-

κη και κάναμε δικές τους, στην Κορακιά, στην Καβαλαρά, στη Μέλισσα, στο Μεσοδό κι και τσι κουβαλάνε και κά-νουνε σωρούς θεόρατους, σωρούς μεγάλους, όζω από τον Αι —Δημήτρη, την Αγιά —Κατερίνα, τον Αι—Γιώργη, να τόνε κάψουνε τον άτιμο τον Ι-ούδα που πρόδωσε το Χριστό. Να κάψουνε το μίσος, την αδικία, την κακία, την περιφρόνηση, την καταπίεση, τη σκληριά. Όλο το μένος τους για κάθε εμπόδιο, για κάθε βάσανο το ρίχνουν στις θεόρατες φωτιές του Μεγάλου Σαββάτου...

Η μανά του Γιάννη του Πλακιώτη, κάνει τα καλιτσούνια, τα γαλατερά, τ' αβογκούλου-ρα. Γεμίζει το σπίτι δουλειές, γεμίζει ο κόσμος χαρές. Πλημυρίζει το χωριό ελπίδες. Ανάβουνε οι φούρνοι συνέχεια. Κατακόκκινες οι φουρναρούδες, με το σύρτη, τον πανιστή, το φτυγιάρι στο χέρι, προσπαθούνε, ιδρώνουνε αγωνιούνε ποιά να ψήσει πιο νόστιμα, πιο ροδοκόκκινα, πιο αφράτα τα καλούδια της.

Όλοι αναμένομε με χαρά την Ανάσταση του Θεού. Την ανάσταση τη δική μας συμβολίζει! Το ξεκίνημα για κάτι πιά όμορφο συμβολίζει. Το ανέδασμα το δικό μας συμβολίζει. Το ξεκόλλημα απ' την κακομοιριά, από την αφάνεια, από τη φτώχεια και τη μιζέρια συμβολίζει! Όλοι θέμε, όλοι κι όλες λαχταρούμε κάτι πιο καλό, πιο δυνατό, πιο γεμάτο.

Είν' αμαρτία να πλησιάζει Λαμπρή και να μην έχουμε δεκάρα κι τσακιστή στην τσέπη μας. Και οι γονείς μας, μήπως μπορούν να μας δώσουν;

Αν ήβρισκα κανένα αγάι, σκέφτασε ο Γιάννης ο Πλακιώτης... αλλά πού; Κατακτιπά η σκέψη του, σαν γαζοντενεκές σ' εκλογές κι ο φίλος του ο Δημήτρης τονε πλησιάζει: —Να κάνουμε παρέα, να πούμε τα κάλαντα τη Μεγάλη Παρασκευή. Να πάμε και στην Κάτω Βιάννο και στο Λουτράκι. —Μαρέ, μεγαλώσαμε μπλιό και δεν πάει, αλλά αυτή η αφραγκία... Τί να γίνει. Να πάμε...

Με φίλο του το Δημήτρη τάπε ο Γιάννης τα κάλαντα, γυρίσανε όλες τις γειτονιές. Όλες οι νοικοκεράδες είχανε δουλειές, άλλες στη σκάφη, άλλες στο πλάσιμο, άλλες στο φούρνο, γκιρνιαζάνε λιγάκι, μα το αδειάζανε φούντα το μουζουράκι στην ντενέκα. Τη γεμίσαμε με δυό φορές και γεμίσαμε τις τσέπες μας δίφραγγα και τάληρα και τις καρδιές μας χάρη κι ελπίδες. Η Ανάσταση είν' όμορφη, κι όταν έχεις κι όταν δεν έχεις. Ανάσταση είν' ατή.

Ελπίδες, ελπίδες και προσημονές γεμάτη. Αλλά εμείς νιώθουμε πιο πολλή χαρά, για τί... ας είναι, δεν το λέω.

Ο παπά — Γρηγόρης πια διαστικός την κτύπησε την καμπίνα στον Αι—Δημήτρη τα μεσάνυχτα του Μ. Σαββάτου. Ακολουθεί ο παπα—Γερμανός στην Αγία Κατερίνα, ο παπα —Μιχάλης στον Αι—Γιώργη κι ο Κοσμάς στο Λουτράκι.

Γεμάτοι οι δρόμοι φαναράκια, γεμάτοι όμορφιές και χαμόγελα, γεμάτοι ελπίδες κι όνειρα.

Γεμίζουν οι εκκλησίες, οι αυλές τους, οι παπαδάς κι οι ψάλτες κι ο λαός φωνάζει. «Χριστός ανέστη εκ νεκρών θανάτω θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι ζώνη χαρισάμενος».

Βιάννος, Απρίλης 1982

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΑΚΗΣ

ΚΩΣΤΗ Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

ΑΛΙΚΑ ΚΑΙ ΓΚΡΙΖΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 1990

ΚΩΣΤΗ Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

ΑΛΙΚΑ ΚΑΙ ΓΚΡΙΖΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 1990

ΚΩΣΤΗ Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

ΑΛΙΚΑ ΚΑΙ ΓΚΡΙΖΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 1990

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία δλων των Βιαννιτών
Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Όδος 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Ετήσιες συνδρομές

Ιδιωτών Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών
δρχ. 500
» 600

Έμβλήματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Έπιστολές γιά τήν ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Έράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Έράκλειο
Χειρόγραφα δημοσευόμενα ή μή δέν έπι-
στρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν
τις απόψεις των συντακτών τους.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Ο ΜΠΡΟΚΑΤΖΗΣ

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

2ο
— Ναι, κερά μαμμή, εσυμφω-
νήσαμε με το γείτονα να του
βαφτίσω το μικρό του κοπέ-
λι, και να του δώσωμε και το
ηρωικό όνομα του αδερφού
μου του Μανούσου.

— Ναι, μα δεν πλερώνει ο
σύντεκος.
— Εγώ τα πλερώνω.
— Απ' άλλου θα σου τα πέψει
ο Θεός. Δε μου 'δωσες εδά
και πεντάρα, για πάρτη σου.
— Αφού δεν εγέννα η γυναίκα;
— Η γυναίκα σου εγέννα, κύριε
Πιάγκο. Δεν σου τώ 'πανε από
τη χώρα πως είναι από του
λόγου σου;
— Εκεία σε 'χανε. Όλα τα κα-
τές. Πράμα δε σου φεύγει.

— Ναι, μα δεν πλερώνει ο
σύντεκος.
— Εγώ τα πλερώνω.
— Απ' άλλου θα σου τα πέψει
ο Θεός. Δε μου 'δωσες εδά
και πεντάρα, για πάρτη σου.
— Αφού δεν εγέννα η γυναίκα;
— Η γυναίκα σου εγέννα, κύριε
Πιάγκο. Δεν σου τώ 'πανε από
τη χώρα πως είναι από του
λόγου σου;
— Εκεία σε 'χανε. Όλα τα κα-
τές. Πράμα δε σου φεύγει.

—Μετά:
— Έ, μετά εσίμωσε στη
στρωμασιά.
— Κι είντα 'πες, μωρή, τότε
σάς;
— Είπα, άσπovε να δούμε είν-
τα θα κάμει. Εγώ ήμουνα ξα
πλωμένη κι ήκανα την κοιμι-
στή. Αυτός πετά πέρα τη βα
λέντζα και ό,τι ρούχο τον
εμπόδιζε.
—Κι είντα 'πες, μωρή, τότε
σάς;
—Είπα, άσπovε να δούμε είν-
τα θα κάμει. Έχω δει πολλούς,
μαμμή μου.
— Κατέω το.

— Ένα κατσάρι θα μου δώ-
σεις. Φτωχός άνθρωπος είμαι
και καλός μουστερής. Μια δε-
καρά φορές έχομε σκουνη-
ξει.

— Ένα κατσάρι θα μου δώ-
σεις. Φτωχός άνθρωπος είμαι
και καλός μουστερής. Μια δε-
καρά φορές έχομε σκουνη-
ξει.

— Ένα κατσάρι θα μου δώ-
σεις. Φτωχός άνθρωπος είμαι
και καλός μουστερής. Μια δε-
καρά φορές έχομε σκουνη-
ξει.

— Ένα κατσάρι θα μου δώ-
σεις. Φτωχός άνθρωπος είμαι
και καλός μουστερής. Μια δε-
καρά φορές έχομε σκουνη-
ξει.

Ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Γράφει ο κ. ΑΝΤΩΝΗΣ Ε. ΣΤΙΒΑΚΤΑΚΗΣ

Διαβάζοντας το διδβλίο του
διακεκριμένου συγγραφέα κ. Βα
σίλη Γ. Χαρωνίτη «Η ΚΡΗΤΗ
ΤΩΝ ΘΡΥΛΩΝ», τόμος Β' και
στο κεφάλαιο «Ο Διγενής του
Καθαρού» σελίδα 202 κ.ε., βλέ
πουμε διατυπωμένη την άπο-
ψη πως ο Διγενής, για τον ο-
ποίο μιλούν οι Κρητικοί, δεν
ήταν ο πανεθνικός ήρωας Βα
σίλειος Διγενής Ακρίτας, αλ
λά ένας άλλος ήρωας «καθαρά
Κρητικής καταγωγής», όπως
αυτολεξεί αναφέρει ο συγγρα
φέας. Κάνει μάλιστα την υπό-
θεση ότι ο Διγενής αυτός πι-
θανόν να ταυτίζεται με το γί
γαντα Τάλλο ή με κάποιον υπο
τιθέμενο γιο του Δία.

ρήνους πειρατές, αποτέλεσε
γόνιμο έδαφος στο οποίο θα
μπορούσαν να ανθίσουν δημο
τικά τραγούδια, παραδόσεις
και θρύλοι για τους Ακρίτες
των βυζαντινών συνόρων και
μάλιστα για το Βασίλειο Δι
γενή Ακρίτα, ο οποίος με με
γάλη επιτυχία αντιμετώπιζε
στα ανατολικά σύνορα της
αυτοκρατορίας τους Αραβες Α
πελάτες επιδρομείς.

όταν ο Διγενής ήταν μικρό και
τον ναούριζε η μάνα του στα
βάθη της βυζαντινής ανατο-
λής, σηκώθηκε από την κούνια
του, ήρθε στην Κρήτη και κινή
γησε τους Αγαρηνούς κουρά-
ρους.

Δεν είμαι δέβασα ο κατάλ-
ηλος άνθρωπος που θα μπο
ρούσε να διατυπώσει κάποια
εμπειριστικωμένη γνώμη και επι
στημονικά τεκμηριωμένη άπο-
ψη πάνω σ' αυτό το τόσο σπου
δαίο θέμα. Όμως με τις ελα-
χιστες γνώσεις που διαθέτω,
θα ήθελα να εκφράσω την και
τηγορηματικά αντίθετη γνώμη
μου και να προσπαθήσω να
δείξω ότι ο Διγενής των κρη
τικών δημοτικών τραγουδιών,
των θρύλων και των παραδόσε
ων, πρέπει να είναι ο γνωστός
Βασίλειος Διγενής Ακρίτας,
τον οποίο θαύμασε, τίμησε, δό
ξασε και τραγούδησε ολόκλη
ρη η Ελλάδα.

Στις διάφορες κρητικές
λαϊκές παραδόσεις και θρύ
λους που αναφέρονται στο Δι
γενή, όλα τα χαρακτηριστικά
και οι πράξεις που του αποδι
δονται οδηγούν στο Βασίλειο
Διγενή Ακρίτα και όχι σε κά
ποιον άλλο... Διγενή. Είναι
πολύ χαρακτηριστικό το ότι
στην παράδοση «Η κούνια του
Διγενή», που έχει καταγραφεί
στην περιοχή του Χόντρου Βι
άννου, αναφέρεται καθαρά πως

Και τα στοιχεία τα οποία
παραθέτει ο κ. Χαρωνίτης στη
σελίδα 206 του διδβλίου του, ό
που διατυπώνει και την εκδοχή
ή καλύτερα τις δύο εκδοχές που
προσφέρει, νομίζω πως συνη
γορούν περισσότερο στην ά-
ποψη ότι ο Διγενής που ανα-
φέρεται στα δημοτικά τραγού
δια, στις παραδόσεις και
στους θρύλους του κρητικού λα
ού, είναι ο Βασίλειος Διγενής
Ακρίτας και όχι κάποιος άλ-
λος Διγενής. Ποιά είναι αυτά
τα στοιχεία;

Οι λόγοι που οδηγούν σ'
αυτό το συμπέρασμα είναι οι
εής:
Είναι γνωστό ότι ο Νικόλα
ος Πολίτης, ο πατέρας της ελ
ληνικής λαογραφίας, κατέγρα
ψε σε ολόκληρη την Ελλάδα εβ
δομήντα δύο παραλλαγές δη-
μοτικών τραγουδιών με θέμα
το θάνατο του Διγενή Ακρί-
τα. Μια απ' αυτές είναι και
η κρητική παραλλαγή, την ο-
ποία μάλιστα κατατάσσει ανά
μεσα στις καλύτερες. Την ίδια
άποψη διατυπώνει στο διδβλίο
του «ΚΡΗΤΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ» και ο Παντελής
Μαρκατάτος, ο οποίος μόλι
στα παραθέτει μια άλλη εβί-
σου ενδιαφέρουσα παραλλα
γή του δημοτικού αυτού τρα
γουδιού που αναφέρεται στις
τελευταίες στιγμές της ζωής
του Διγενή Ακρίτα. Ακόμη η
κρητική παραλλαγή έχει ορι
σμένα κοινά στοιχεία με τις
άλλες που καταγράφηκαν σε
άλλες περιοχές της Ελλάδας
και αναφέρονται στον ίδιο ή-
ρωα.

Αναφέρει ο κ. Χαρωνίτης σε
κάποιο σημείο ότι «Ο Διγενής
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

Ερχίζανε οι συντέκνοι και
γελοούσανε. Ας κλαίνε τα μάτια
που θωρείς, οντεν ορκίζεσαι.
Είσαι του λόγου σου μια...
Είντα 'θελε να κάμει. 'Ηπιασε
την καρέκλα κι ήκαπσε.
— Γιάε, σας ορκίζω να μην
κουστεί παρατέρα.
— Εντάξει, και λέγε μας.
— Επέρνου, που λέτε, την
ταχινή από τη Παρθένας και
εκάθουσανε στο πεζούλι του
σπιτιού ολοντουχιούνηπιστη.
— Είντα 'χεις μωρή, κι είσαι
ετσά σκελετισμένη πη λέω.
Πράμα σου συμβαίνει;
— Συχνά κοντά μου συμβαί-
νουν εμένα, μαμμή μου, τού-
τανά.

— Κατέω το γώ.
Σηκωνομαι ντελόγο και βγάνω
το μάνταλο και ανάφτω και το
λύχνο, ίσα ίσα να διανηριζέι
κιανείς. Κι από λέω με το νού
μου: 'Ασπovε να 'ρθει να δού-
με είντα θα κάμει. Πάω και
κίζω στη στρωμασιά και ανήμ-
να. Μα εχτύπα η καρδιά μου
σαν του λαγού. Δεν επερνού-
σανε εδά κι οι αναθεματισμέ-
νοι οι ώρες. Χρόνος ήταν η
κάθε μιά. Σε μια ολιά γροικώ
ένα ζάλο και σήμυνε στην πόρ-
τα.

— Κατέω το γώ.
Σηκωνομαι ντελόγο και βγάνω
το μάνταλο και ανάφτω και το
λύχνο, ίσα ίσα να διανηριζέι
κιανείς. Κι από λέω με το νού
μου: 'Ασπovε να 'ρθει να δού-
με είντα θα κάμει. Πάω και
κίζω στη στρωμασιά και ανήμ-
να. Μα εχτύπα η καρδιά μου
σαν του λαγού. Δεν επερνού-
σανε εδά κι οι αναθεματισμέ-
νοι οι ώρες. Χρόνος ήταν η
κάθε μιά. Σε μια ολιά γροικώ
ένα ζάλο και σήμυνε στην πόρ-
τα.

Η Κρήτη, εξαιτίας της κα-
τάχτησής της από τους Σαρα
κηνούς και των συχνών επιθέσε
ων που δεχόταν μετά την απε
λευθέρωσή της από τους Αγα

— Κατέω το γώ.
Σηκωνομαι ντελόγο και βγάνω
το μάνταλο και ανάφτω και το
λύχνο, ίσα ίσα να διανηριζέι
κιανείς. Κι από λέω με το νού
μου: 'Ασπovε να 'ρθει να δού-
με είντα θα κάμει. Πάω και
κίζω στη στρωμασιά και ανήμ-
να. Μα εχτύπα η καρδιά μου
σαν του λαγού. Δεν επερνού-
σανε εδά κι οι αναθεματισμέ-
νοι οι ώρες. Χρόνος ήταν η
κάθε μιά. Σε μια ολιά γροικώ
ένα ζάλο και σήμυνε στην πόρ-
τα.

— Κατέω το γώ.
Σηκωνομαι ντελόγο και βγάνω
το μάνταλο και ανάφτω και το
λύχνο, ίσα ίσα να διανηριζέι
κιανείς. Κι από λέω με το νού
μου: 'Ασπovε να 'ρθει να δού-
με είντα θα κάμει. Πάω και
κίζω στη στρωμασιά και ανήμ-
να. Μα εχτύπα η καρδιά μου
σαν του λαγού. Δεν επερνού-
σανε εδά κι οι αναθεματισμέ-
νοι οι ώρες. Χρόνος ήταν η
κάθε μιά. Σε μια ολιά γροικώ
ένα ζάλο και σήμυνε στην πόρ-
τα.

— Κατέω το γώ, εκτός από
το σημερινό, μόνο πες μου είν-
τα 'ναι το καινούργιο.
— Πιάε, σε όρκο μεγάλο σε
βάνω, να μη βγει η αθιβολή
μου.
— Παναγία μου! Να μη σου
κουστεί τέτοιο πράμα, που δεν
εφύσηξε κρυγιός αέρας ακόμα
πάνω σου.

— Κατέω το γώ, εκτός από
το σημερινό, μόνο πες μου είν-
τα 'ναι το καινούργιο.
— Πιάε, σε όρκο μεγάλο σε
βάνω, να μη βγει η αθιβολή
μου.
— Παναγία μου! Να μη σου
κουστεί τέτοιο πράμα, που δεν
εφύσηξε κρυγιός αέρας ακόμα
πάνω σου.

— Κατέω το γώ, εκτός από
το σημερινό, μόνο πες μου είν-
τα 'ναι το καινούργιο.
— Πιάε, σε όρκο μεγάλο σε
βάνω, να μη βγει η αθιβολή
μου.
— Παναγία μου! Να μη σου
κουστεί τέτοιο πράμα, που δεν
εφύσηξε κρυγιός αέρας ακόμα
πάνω σου.

“Η ΑΡΕΤΗ ΚΙ Η ΠΑΝΩΡΑΙΑ”

Η Αρετή κι η Πανωραία,
δύο κοριτσάκια, από παλιά
κάνανε πάντοτε παρέα,
με τις κουκλίτσες αγκαλιά.

και το διδβλίο πάντ' ανοιχτό,
της δίνει το δικό του χάδι,
είναι γι' αυτήν ταίρι πιστό.

Ήταν κι οι δύο αγαπημένες,
στο πρόσωπό τους η χαρά
πετούσανε ευτυχισμένες,
με τα παιδιάστικα φτερά.

Μέρα τη μέρα μεγαλώνει,
έχει στα πόδια της σταθεί,
κρατάει σταθερό τιμόνι,
δεν έχει φόβο να χαθεί.

Κι όπως περνούσανε τα χρόνια
και σ' όλους είναι φανερά
και τίποτα δεν μένει αιώνια
όσο κι αν δένεται γερά,

Σε ό,τι της συμβεί, αντέχει,
έχει μια λάμψη φωτεινή,
στα χέρια της τον κόσμο έχει
είναι γι' αυτήν περιγαμνή.

έτσι ταδύο κοριτσάκια,
χωρίσαν κάποτε κι αυτά,
κόψανε και τα κοσιδάκια,
κι απόκτησαν πολλά λεφτά.

Η άλλη φίλη, η Πανωραία,
τα γράμματα δεν τ' αγαπά,
έχει δικιά της μια παρέα,
που σ' άλλους δρόμους περπα-
τά.

Η Αρετή διδβλία θέλει,
είναι η μόνη της χαρά,
για τίποτ' άλλο δεν την μέλει
το λέει σ' όλους φανερά.

Μόλις βραδιάσει, ξεκινάει,
μέσα στους δρόμους πριγυρνά
σαν ένας λύκος που πεινάει,
αρπάζει, τρώει και περνά.

Διαβάζει και πρωί και βράδυ

Δεν έχει όνειρα να κάνει,
ούτε υψηλά ιδανικά,
τους φίλους εύκολα τους πιάνει
για να ζητήσει δανεικά.

ΣΤΑΥΡΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Table with 15 columns: Candidate Name, Αγγελ., Γαλεν., Δείκτ., Κεφαλ., Μετξόπ, Ξυλούρης, Σφακιστη, Αποστ., Δαριδ., Καφελ., Μίτων, Παπασ., Σαφής, Σικουλός, Γραφιμ., Δονελ., Μανιδ., Μετθ., Ραπτο, Σφακί, Τρ.

Πουλιά τα βράδια το κορμί της,
μπλέχτηκε με ναρκωτικά,
πάνω στην νιότης την ορμή της
δεν λειτουργεί κανονικά.
Την Κοινωνία στιγματίζει
η άμυαλη αυτή μικρή,
το σπιτικό της βασανίζει,
με τη ζωή της την πικρή.
Πόσο απέχουμε οι δρόμοι,
η μια την άλλη προσπερνά,
είναι οι άγραφοι οι νόμοι,
που η ζωή μας μας κερνά.
Κι έτσι δεν κάνουν πια παρέα
η Αρετή κι η Πανωραία.

ΕΛΠΙΣ ΧΛΕΙΟΥΝΑΚΗ
Αθήνα

ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΗ

Ο θριαμβευτής της Μαθηματικής Ολυμπιάδας Μιχάλης Λουλάκης του Μενέλαου, από την Άνω Βιάννο είναι μαθητής της Γ' τάξης του 9ου Λυκείου Περιστερίου, που αρίστευσε στο διαγωνισμό της 8ης Μαθηματικής Ολυμπιάδας με βαθμό 20.

Επανερχόμαστε και σ' αυτό το φύλλο, γιατί μάθαμε και άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία από το θείο του Μανώλη Λουλάκη. Πέρσι πήρε μέρος για τρίτη χρονιά στους διαγωνισμούς της Μαθηματικής Ολυμπιάδας. Στους δύο προηγούμενους διαγωνισμούς ήρθε τρίτος και απέσπασε χάλκινα μετάλλια (στην Α' και Β' Λυκείου). Πέρσι κατέκτησε την πρώτη θέση από τους μαθητές της Γ' Λυκείου με βαθμό 20 και πήρε χρυσό μετάλλιο και συμβολικό χρηματικό βραβείο.

Ο διαγωνισμός αυτός έγινε από την Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία, με στόχο να αναδείξει «τα μαθηματικά μυαλά» του 1989. Διαγωνίστηκαν χιλιάδες μαθητές απ' όλα τα σχολεία της χώρας και διακρίθηκαν 160 μαθητές.

Στη μεταξύ τους αναμέτρηση πρώτευσαν επτά, μεταξύ των οποίων ο Μιχάλης Λουλάκης που πήρε χρυσό μετάλλιο στην κατηγορία της Γ' Λυκείου.

Φιλοδοξία του Μιχάλη είναι να συμμετάσχει στην Εθνική Ομάδα Μαθηματικών που θα αντιπροσωπεύσει τη χώρα μας στην 31η Παγκόσμια Ολυμπιάδα Μαθηματικών που θα γίνει το Καλακάρι στην Κίνα.

Του το ευχόμαστε όλοι οι συγγενείς και φίλοι Βιαννίτες που τον έλεγε προεβουλή του καλού ονόματος της πατρίδας μας στη μακρινή Κίνα.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛ. 1

θυσία», τότε το '43. Ούτε στο τραγικό αντιστασιακό πιασμάρι του '47, με τις τόσες βαριές συνέπειες εις βάρος της ζωής, της ελευθερίας και της ακεραιότητας των πιο εκλεκτών στελεχών της αντίστασής μας.

Ακόμη αν, έστω, ακούονταν οι εντολές της Επιτροπής, για απομάκρυνση των ανδρών, πριν φθάσουν οι Γερμανοί, θα χαμε περιορισμένη την έκταση της καταστροφής. Και θα χαμε μεταπολεμικά μια κάποια αντικειμενικότερη και θετικότερη αντιστασιακή και ιστορική τοποθέτησή της.

Αν προχωρήσουμε, θα δούμε, και θα το δούμε στα παρακάτω πως, ακόμη μέσα στα τόσα άλλα δεν είναι «αγισούνη» και «τιμιότητα» ούτε και ανδροπρέπεια να δεχόμαστε

όλοι οι Βιαννίτες να ξεφορτώνουν την ευθύνη της «σφαγής» των δυο (2) Γερμανών, όσοι την έχουν, ντόπιοι και ξένοι, στους ανύποπτους κατοίκους ενός ολόκληρου χωριού, της Σύμης, και να συνεπάγεται απ' αυτό ότι με την ενέργειά τους αυτή οι κάτοικοι του χωριού ευθύνονται για το κάψιμο και τη σφαγή του τόπου.

Ξανόρθε και εφέτος — Σ)μ βρης του '89 — το Μνημόσυνο φορτισμένο με παρείσακτα, αντιστασιακά και ιδεολογικά στοιχεία, συναρτημένο από αντιστασιακές και πολιτικές συγκυρίες, που οξύνουν επικίνδυνα και δραματικά τις τοπικές αντιστασιακές μας ταποθετήσεις.

Ξανόρθε αλλοιωμένο και παραμορφωμένο, από αυθαίρετες ιστορικές και εορταστικές μεταποιήσεις και διαθλασμένες περιγραφές, με στόχο ένα κάποιο καινούριο επαναπροσδιορισμό της θυσίας και με ιστορικό γνώμονα, αυτή τη φορά, τα αντικειμενικά τάχα, μα δυσεύρετα ιστορικά σχετικά στοιχεία του Φορέϊν Όφφισ!

Λες και δεν έχει αμετάκλητα και ανεξίτηλα προσδιοριστεί από το αίμα των θυμάτων του, από τα τραύματα, τις κραυγές του Ολοκαυτώματος και ιδιαίτερα από τις καταπίνες εμφυλιωτικές και μετεμφυλιωτικές σκληρές θυσίες του τόπου.

Καταπίσστηκαν και εφέτος όπως κάθε χρόνο και πονοκεφάλιαστος στις παραμονές της επετείου, όσοι με κάποιο τρόπο εμπλέκονται στην όλη «ιστορία». Πώς θα οργανωθεί η γιορτή, πάντα πάνω στα «επεταισιακά» πρότυπα του Κιλελέρ, του Γοργολόταμου, Διστόμου, Κανδάνου, των Καλαβρύτων κλπ.

Πώς θα καταναμφηθεί ο χώρος και ιδιαίτερα το πλακόστρωτο του Ηρώου.

Από ποιά περίοπτη θέση θα ξεκινήσει αυτή τη χρονιά η γιορτή των επισήμων. Η υποδοχή των αρχών και των πολιτικών κυβερνητικών παραγόντων, που απευθύνονται στην επέτειο «κάθιδροι, χωρίς επαρκές και ικανό αντιστασιακό παρελθόν και αγωνιστική συνείδηση».

Και βασανίστηκαν με εκζητημένο, περισσό, ρομαντισμό σε ποιά βαθύσκαιτη θέση της δροσερής επαρχίας, θα προσφερθεί το καθιερωμένο φετινό πλούσιο γεύμα, πάντα με την όσο γίνεται αυστηρή επιλογή στη μέτρηση «αριθμού κεφαλών» και με δικαιολογημένη και προσεγγισμένη όσο γίνεται, μικρή παρέκκλιση.

Και, χωρίς να προσθέσουν τίποτε το ουσιαστικό, επιμένουν να συμπληρώνουν τις γιορταστικές γραφικότητες που ούτε υπογραμμίζουν ούτε ιστορούν, αλλά απλώς μετατρέπουν την ιστορία της θυσίας σε επέτειο και σε παλικάριά την αντίσταση.

Έγκαίρα, Κοινότητες, τοπικοί φορείς και πολιτικοί παράγοντες, δραστηριοποιούνται και συνέρχονται σε πολυώρες και αμπερισταυμένες συσκέψεις, μεστές σε ευφορία και επιπόνηση, όπου εξετάζουν και ιεραρχούν τα «καυτά» προβλήματα του τόπου: Καταπότες, υδρομαστεύσεις, τιμές λαδιού και μπανάνας, που «εδώ και τώρα» βρίσκουν τη λύση τους ευκαιρικά — όσο ποτέ άλλοτε — τη μεγάλη τούτη, δοκρύβρεχτη, βουβή ημέρα της μεγάλης θυσίας.

Και δεν απογοητεύονται σ' αυτό. Τα αποτελέσματα των εκλογών το διπιστώνουν. Το Μνημόσυνο, αποχρωματισμένο, παραποιημένο, επεται-

σιοημένο, παραχωρεί έτσι την ιερή πανεπαρχιακή, πανεθνική πάντα κομματική ικανοποίηση των κρατούντων, σε κάποια ευτελή κρατική χρηματική παροχή, σε Κοινότητα, Πολιτιστικό Σύλλογο, ακόμη και σε Δ)ντη Σχολείου για γραφική ύλη και θέρμανση.

Και διαπιστώνει κανείς με τα παραπάνω πως όλη τους η προσπάθεια ήταν και είναι χωρίς να αγγίζουν την αντιστασιακή και πατριωτική ευαισθησία του λαού, να ανακλύπουν τα γεγονότα από την ιστορική τους αφετηρία, και οι αναφορές στα πραγματικά γεγονότα που οδήγησαν στη μεγάλη θυσία, οι αναφορές στις αιτίες που προετοίμασαν τα γεγονότα, να είναι ασαφείς, παραποιημένες και αόριστες. Γι' αυτό και τα παρουσιάζουν ηρωικά, συγκινητικά και αυθόρμητα.

Ηρωικά, σαν μια κάποια ηρωική εξόντωση φυλακίου. Συγκινητικά, σαν μια νικηφόρα «Μάχη» των «Σταυρατών» μας.

Αυθόρμητα σαν μια πράξη των κατοίκων ενός χωριού, φτωχού, που υπέφερε και αγαπούσε, τάχα, από την επίταξη της πατάτας και τη στεινή παρουσία δυο (2) Γερμανών, έτσι όπως πάνω κάτω διαβάσαμε στην επίσημη Ιστορία Στρατού.

Έτσι κοντά στην «ηθική γύμνια» της αήτητης Βέρμαχτ, που από ανικανότητα να νικήσει τους καταρα αυτούς» μας στράφηκε στον άμαχο πληθυσμό, προσθέσαμε και εμείς την ιστορική ηθική μας γύμνια στην ιστορία τους.

Εξ αρχής είχε γίνει φανερό, για την άρχουσα τάξη πως είναι ανάγκη να ξεχαστούν οι ρίζες του «κακού» και έσπευσε από τα πρώτα χρόνια της σφαγής την παγίδα της απαγόρευσης και της σιωπής.

Η σκληρή θυσία και η απε-

λευθερωτική αντίσταση της επαρχίας μας αποκαμμένες από τις λαϊκές αντιστασιακές ρίζες, αλλοτριωμένες και αμφιλεγόμενες από πολλούς ομιλητές και εκφραστές της μεταπολεμικής Αγγλοδουλης Ελλάδας πέρασαν στη θέση της επεταισιοποίησης, θέση —στόχος —που τους επεφύλασσαν ένα αλάνθαστο πέρασμα, ιδιαίτερα στις λαϊκές μάζες, που η ταξική συνείδηση δεν καταφέρνει πάντα να αντιπαλέψει την εισβολή της αντιδραστικής ιδεολογίας στην επεταισιοποίηση του ιστορικού γεγονότος. Και δημιουργείται μ' αυτό τον τρόπο η ιστορική σύγχυση μέσα στα πένθη, τις μαυροφωμένες υπάρξεις που παρακολουθούν χωρίς να κατανοούν, και συμμετέχουν χωρίς να μπορούν να διακρίνουν, τον πόνο από τη διεκδίκηση και ανικανές να ξεπεράσουν την επίσης πολιτική προβολή κάτω απ' το βαρύ φορτίο της τελετής του Μνημοσύνου.

Είναι καιρός να ανασύρουμε την αντιστασιακή ουσία του Σ)βρη του '43, λαμπρό στολίδι και ένδοξο του τόπου μας, από την παραποίηση, τον αποχρωματισμό, την επεταισιοποίηση που της επιφύλαξε από τότε το αντιδραστικό, αντιαντιστασιακό κατεστημένο. Είναι καιρός να την καταγράψουμε με τελεσίδικα στις ιστορικές σελίδες της λαϊκής μνήμης των απελευθερωτικών αγώνων της επαρχίας μας — χρέος ύψιστο —που το βάρος του κυρίως πέφτει στους ώμους της αριστεράς που είχε.

Της αριστεράς, γιατί αυτή είχε εμπνεύσει, ξεσηκώσει και είχε ρίξει ηρωικά στην ιστορία δημιουργία τις λαϊκές επαρχιακές μας μάζες, αγωνιζόμενες με στόχους υψηλά ιδανικά και οράματα και όχι «φόνους».

Σεπτέμβρης '89

Βιαννίτες μιας εποχής

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελ. 1

κακος, απλός, πράος και είχαν ανεπτυγμένη μια λεπτή καταπλησσοσαν ειρωνείαν, χαρακτηριστικόν γνώρισμα των Ράφτηδων. Η δεξιοτεχνία του εις το κυνήγι τον κατέστησε αθάνατον και δεν νομίζω ότι η Βιάννος θα εύρη ποτέ όμοιον του.

Γνωρίζω ότι έχω παραλείψει πολλούς, όπως τους Πέτρηδες, τους Δριλιερίδες, Μπριντήδες με τον πρύτανιν της σοφίας και της αρετής αθάνατον Πεταλόν, τους Κοντονάσπδες, τους Κριαράκηδες, Βερβεληδες, Καμπάνηδες, Κονταξήδες, Ανθρωπάκηδες, Τσαγκουρνήδες, Κονδύλακηδες με το αγγλίσμα τους τον κυρ Γιάννη (Διαβάτην) που θα τιμά πάντοτε την Βιάννον, τους Κουσκομπέκηδες, Βλάχηδες, Τζαμουδήςδες, Τσίκνηδες, Χριστοδουλήδες, Κουτρομπάκηδες, Σηφάκηδες, Μαστρογιωργάκηδες, Καρπάθηδες, Παπαγιαννάκηδες και Παπαδογιάννηδες, Χλιοσνάκηδες με τον γε γάρχη Ρεθεμιώτην, Κανάκηδες, Περτσουλήδες, Κοκάκηδες και τόσες άλλες οικογένειες. Κάθε πατριά έχει την ιστορίαν της, την δόξαν της και την παρακμήν της. Είναι απορίας άξιον το γεγονός ότι εγώ τουλάχιστον δεν εύρηκα πουθενά το όμοιον του φαινομένου της απανίας καλοσύνης των, αλλά και της πνευματικής των συγκροτήσεως. Ακόμη και εις τας κακίας είχαν κάτι το ιδιαίτερον εξόχως υψαίον, απανίας γεύσεως και εξαιρετού πρωτοτυπίας. Ο Σηφογιάννης λέγουσιν ότι νέος ακόμη ετοίμασε τον τάφον του εις το ιερόν του Πλατανίτου, ο οποίος παρήμενεν κενός μέχρι να τον δεχθή ο Άδης, δια να τιμωρή σαρκαστικώς τους πάντας και να υπενθυμίξη εις τους Σπανήδες την ματαιότητα του προσκαίρου τούτου κόσμου, δια να είναι δίκαιοι και να μη χαλούν τα σύνορα. Κάθε οικογένεια

είχε τους στοχαστάς της, τους θυμοσόφους της και τους χιουμορίστας της και ομολογώ ότι είναι πολύ δύσκολον να κάνη κανείς συγκρίσεις.

Η ευγένεια, η λεπτή ειρωνεία, το πνεύμα και το κάλλος της σκέψεως των ανθρώπων αυτών, προξενούν μίαν δικαίαν απορίαν και ένα υπέρμετρον θαυμασμόν. Όταν κανείς τους ερευνά, πνίγεται τελικώς εις την άβυσσον των συναισθημάτων, γιατί ποτέ δεν ισυναντά η ανθρωπινή σκέψις, τόσον ισχυράς αντιθέσεις απιθάσων ανθρώπων, σκαιών, σκληρών και ανεξερευνητών πολλάκις, αλλά και ευπροσηγών, ανοθεύτων και αδιαφθόρων, με μίαν καταπλησσοσαν οξυδερκείαν και απύθμενον πνευματικόν κάλλος, αλλά και ακατανίκητον καλοσύνην και εκθαμβωτικήν λάμψιν.

Ευφρόσυνοι και φιλόξενοι, ευγενείς και γενναίοι, συνδύαζον ελαττώματα και προτερήματα εις έντασιν και βαθμόν τόσον υψηλόν, ενώ η αρμονία των σκέψεων και των πράξεών των έδιδε πάντοτε το μέτρον ενός θαυμασίου συνδυασμού, ο οποίος για μένα μέχρι σήμερον παραμένει ανεξήγητος, ακατάληπτος αλλά και αξιοθαύμαστος.

Όλοι τους περιβάλλοντο από μίαν παραδοσιακήν νοοτροπίαν και υπερηφάνειαν, η οποία συνδύαζε την πνευματικήν υψαιότητα με το εμβύ, το ειλικρινές, το ανδροπρεπές αι το υψηλόφρον του χαρακτήρος. Έτσι, εξηγώ και κριτικάρω τας φυσιογνωμίας των, την συμπεριφοράν των και ήλας πράξεις των και φρονώ ότι, δι' όσους τους γνώρισαν, ουδέποτε θα υπάρξουν αντίθετοι απόψεις ούτε είναι δυνα-

τόν να ξαναγεννηθούν οι ισάξιοί τουν.

Όλοι τους υπήρξαν βαθείς στοχασταί, φυσιογνωμιαί βαθύπνοοι, εφευρετικοί, πανέξυπνοι ως ο Οδυσσεύς, ανδρείοι ως ο Αχιλλεύς και σοφοί ως ο Νέστωρ. Το ποιόν των εξ άλλου ως σύνολον, ο χαρακτήρ και το ενάρετον, ως άπείμον θα παραμείνουν παροιμιώδη γνώρισμα ιμιάς εκπληκτικής και ανεπαναλήπτου εποχής. Έχουμε έστω και εν μόνον παράδειγμα άλλων ανδρών Βιαννιτών μεταγενεστέρων και ισάξιών ενός Εμμ. Κατσάρη ή ενός διδασκάλου Κοντυλομανώλη εις ψυχικόν κάλλος, αυστηρότητα, ηθικήν ακεραιότητα χαρακτήρος, αρχοντιάς και ανθρωπιάς, καιτοι έχει παρέλθει σχεδόν ήμισυ αιώνας από τότε που εγώ ως παιδί τους γνώρισα: Αδιστάκτως η απάντησις θα είναι αρνητική.

Συνεχίζεται

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ Π.Σ. ΑΜΙΡΑ

Συγκροτήθηκε σε σώμα το Διοικητικό Συβούλιο Π. Σ. Αμύρα ως εξής: Δημήτριος Μαθιουδάκης, Πρόεδρος, Ελευθέριος Ραπτάκης, Αντιπρόεδρος

Πέτρος Ιωιτάκης, Γραμματέας Ιωάννης Βερυκοκκάκης, Ταμίας Εμμ. Χαλκιαδάκης, Μέλος ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Σωκράτης Βαρδάκης Γεώργιος Μικρογιαννάκης

Στην πρώτη του συνεδρίαση αποφάσισε να αποπερατώσει την ιδιόκτητη αίθουσα του Συλλόγου (σοβάδες, εγκαταστάσεις υδραυλική και ηλεκτρολογική, και κουφώματα 163 τ.μ.)

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Από το συνεπαρχιώτη Νικόλαο Κ. Βλαχάκη, δικηγόρο στην Αθήνα, πήραμε την παρακάτω επιστολή με χρονολογία 2—4—90:

Για περισσότερη πληρότητα του άρθρου σας (φ. 153) για την πολιτική εκπροσώπηση της Επαρχίας Βιάννου, σας στέλνω φωτοτυπία εγγράφου της Επαναστατικής Συνέλευσης των Κρητών, από το οποίο προκύπτει ότι ο παππούς μου αείμνηστος Νικόλαος Κ. Βλαχάκης είχε εκλεγεί αντιπρόσωπος (Πληρεξούσιος) της Επαρχίας στην παραπάνω Συνέλευση.

Η δημοσίευσή του, στην κρίση σας.

Με τιμή ΝΙΚΟΛ. Κ. ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Υ.Γ. Το πρωτότυπο βρίσκεται στο αρχείο του μακαρίτη θείου μου Μανώλη Ν. Βλαχάκη.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ

Εν Χανίοις τη 29 Νοεμβρίου 1911

Αξιότιμε Κύριε Νικόλαε Βλαχάκη

Γνωρίζομεν υμίν ότι η εκλογή σας ως Πληρεξουσίου της Επαρχίας Βιάννου επεκυρώθη υπό της Επαναστατικής Συνελεύσεως και ανεγνωρίσθητε ως τοιούτος.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Γ. ΠΑΠΑΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ Μ. ΒΟΛΟΥΔΑΚΗΣ

ΔΙΑΛΕΞΗ

Στο πλαίσιο των πνευματικών δραστηριοτήτων του Συλλόγου «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ» Ηρακλείου, δόθηκε διάλεξη στη Χ.Ε.Η. «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ», παρουσία του Αρχιεπισκόπου Κρήτης και πολλού κόσμου με θέμα: «Αγιορείτικες πνευματικές εμπειρίες». Ομιλητής ήταν ο συνεπαρχιώτης δάσκαλος και συνεργάτης των «Β.Ν.» Αντώνης Ε. Στιβακτάκης. Η ομιλία προκάλεσε ενθουσιώδη σχόλια και εμπλουτισμένη και με άλλα στοιχεία πρόκειται σύντομα να τυπωθεί σε βιβλίο με τον τίτλο: «ΑΘΩΝΙΚΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ».

Ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 3 για τον οποίο μιλούν οι Κριτώτες καθώς και οι άλλοι Κρητικοί ήταν δέδαια γιγαντώσαμος και υπερβολικά δυνατός, αλλά τα κατορθώματά του δεν ήταν πολεμικά. Σε κάποιο άλλο σημείο αναφέρει ότι ο Διγένης αυτός «ήταν ένας ακούραστος φύλακος και προστατής του νησιού». Πώς συμβιβάζονται όμως αυτά τα δύο; Πώς ο Διγένης ήταν φύλακος και προστατής του νησιού, το οποίο ως γνωστόν δε χόταν τόσο άγριες επιθέσεις από τους κουρσάρους, χωρίς να πολεμά και να κάνει ηρωικά και πολεμικά κατορθώματα;

Ο συναγωνισμός σε ηρωικά παιγνίδια και το πέταγμα της αμάδας, που αναφέρει ο κ. Χαρωνίτης, αναφέρονται και στα κυπριακά δημοτικά τραγούδια, στους θρύλους και τις παραδόσεις της Κύπρου για το Βασίλειο Διγένη Ακρίτα. Μάλιστα, όπως αναφέρει η κυπριακή λαϊκή παράδοση, ο Διγένης εκτός από τα άλλα αθλητικά αγωνίσματα είχε και το «διτζίμιν», κάτι παρόμοιο με την αμάδα.

Όσον αφορά την εκδοχή που αναφέρει ο κ. Χαρωνίτης για τον Διγένη που έγινε με το πέρασμα του χρόνου Διγένης, νομίζω ότι η πλούσια και λεπτομερής ελληνική μυθολογία δεν αναφέρει κανένα συγκεκριμένο γιο του Δία με αυτό το όνομα ή οτιδήποτε άλλο σχετικό.

Για όλους αυτούς τους λόγους που ανέφερε, νομίζω ότι πρέπει να αιτιολογηθούν και να τεκμηριωθούν εναργέστερα όσο αναφέρει στο βιβλίο «Η ΚΡΗΤΗ ΤΩΝ ΘΡΥΛΩΝ» τόμος Β' σελίδα 206 ο κ. Χαρωνίτης γι' αυτό το συγκεκριμένο θέμα.

Κι ακόμη θα ήταν πολύ χρήσιμο, αν κάποιος από τους αναγνώστες του «ΕΜΕΙΣ» ή των ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ έχει ειδικότητα πάνω σ' αυτά τα θέματα, να καταθέσει τη δική του άποψη. Πιστεύω πως όλη αυτή τη «σφήνη» ωφελιμένη θα βγει η λαογραφική έρευνα και η ιστορία.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο ευχαριστώ ειλικρινά τον εκλεκτό και διακεκριμένο συγγραφέα κ. Βασίλη Χαρωνίτη, τον οποίο θα δαβάζω και θαυμάζω, που μου έδωσε την ευκαιρία να μιλήσω για τη τοποθέτηση σε μια τυπώσω κι εγώ τη δική μου ταπεινή άποψη.

Του Κερσποκάμπου μονάχα που μόλις έφτασε τα 13 χιλιοστά.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Η λιγη βροχή που έπεσε στις αρχές του μήνα δεν αλλάζει δυστυχώς την άσχημη κατάσταση που έχει δημιουργήσει η φετινή ανομβρία.

Πολλά είναι τα χωριά της επαρχίας που θα δυσκολευτούν στο πόσιμο νερό και τα περισσότερα στην άρδευση των καλλιιεργειών που χρόνο με το χρόνο επεκτείνονται.

Έτσι η χρησιμοποίηση του νερού πρέπει να είναι προγραμματισμένη και ν' αποφεύγεται η σπατάλη.

Στοιχεία για τη βροχόπτωση δεν έχουμε, όπως αναφέρομε και σε άλλη στήλη.

Του Κερσποκάμπου μονάχα που μόλις έφτασε τα 13 χιλιοστά.